

ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΟΥΡΤΕΡΟΣ.

ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΟΥΡΤΕΡΡΟΣ.

Ζητῶν ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.

Ὁ Κύριος Βροῦτος Κουρτέρρος, υἱὸς Γάλλου βιομηχάνου, ἐξῆλθε τῆς φιλοσοφικῆς τῶν Παρισίων σχολῆς, λαβὼν ὅλας τὰς σφαῖρας λευκάς, μαθὼν πολλὰ περὶ Καρτεσίου καὶ τῶν ἀγκύλων ἀτόμων, ἀλλὰ μαθὼν συγχρόνως νὰ περιφρονῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός του, νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ ἔθνους του, ν' ἀποστρέφεται τὴν κυβέρνησιν τῆς πατρίδος του. Ἐφάμιλλος τοῦ ἀρχαίου του ὁμωνύμου, δὲν ὑπέφερε Καίσαρα εἰς τὸ Καπιτώλιον, καὶ εἰς τὰς πολιτικάς του ἐκστάσεις τῷ ἐπεφοίτων ὀνειροπολήματα δημοκρατικά. Καὶ τῷ ἐπῆλθε μὲν πολλάκις ἡ ἰδέα νὰ δοκιμάσῃ μετὰ τινων ὁμηλίκων του τὴν ἐπὶ τῆς Γαλλίας ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν του, ἀλλ' ἡ ἐπαγρύπνησις τῆς ἀστυνομίας τὸν ἐστενοχῶρει, καὶ ἡ τύχη τοῦ ἀποπειραθέντος τὴν δολοφονίαν τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἀποτυχόντος καὶ κατατομηθέντος Φιέσκη καὶ τῶν ὁμοτέχνων του, ἐνάρκωσε τὴν δραστηριότητά του.

Προκρίνων λοιπὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ παντὸς τὴν γῆν ὅπου ἄρχουσι βασιλεῖς, καὶ ἀπελπισθεὶς πλέον νὰ ἰδῇ τὴν

δημοκρατίαν πρὸς αὐτὸν ἐρχομένην, ἀπεφάσισε ν' ἀπέλθῃ αὐτὸς πρὸς ἐκείνην. Ἐμίσθωσεν ἐπομένως ταχυδρομικὴν ἄμαξαν, καὶ ἔκραξεν·

« Ἀμαξηλάτα, πρὸς τὸ Σὰν Μαρίνον ! »

Μεθ' ὁδοιπορίαν τινῶν ἡμερῶν εἶχεν ἤδη πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀπότομον πέτραν ἐφ' ἧς ἐπικάθηται ἡ εὐδαίμων δημοκρατία. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῆς, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, ἔκειτο ξενοδοχεῖον μικρόν. Εἰς τοῦτο εἰσῆλθεν ὁ Βρούτος διὰ τῆς ὀπισθίας πύλης πρὶν ἀναβῆναι τὴν τραχεῖαν ὁδὸν, ἐν ᾗ συγχρόνως ἄλλος ὁδοιπόρος, καταβάς αὐτὴν, εἰσῆρχετο διὰ τῆς ἐμπροσθίας. Μετ' ὀλίγον δ' ἐγνωρίσθησαν ἀμοιβαίως. « Ἀνέρχομαι εἰς Σὰν Μαρίνον », εἶπεν ὁ Κουρτέρρος. — « Ἐκεῖθεν κατέρχομαι » ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, καὶ ὁμιλητικὸς ὢν ὥς πᾶς Ἰταλὸς, ἠθέλησε νὰ εἰπῇ καὶ διατὶ κατέρχεται.

— Ὁ πατήρ μου, εἶπε, κατατρεχθεὶς εἰς Πισάρον, τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, ἣν βλέπεις ἐντεῦθεν, κατέφυγε πρὸ χρόνων πολλῶν εἰς Σὰν Μαρίνον, ὅπου καὶ ἐγεννήθη. Καὶ πῶς μὲν ἐκεῖνος ἔζησεν ἀγνοῶ, ἐγὼ δὲ ἤξεύρω ὅτι ἐκινδύνευσεν ν' ἀποθάνῃ. Ἐδὼ οἱ εὐγενεῖς, δηλαδὴ εἴκοσι ἢ τριάκοντα λιμώττοντες πτωχαλαζόνες, περιφρονοῦσι τὸν ὄχλον καὶ τὸν γυμνόνουσιν. Ὁ ὄχλος, δηλαδὴ διακόσιοι ἢ τριακόσιοι γεωργοὶ ἀροτριῶντες τοὺς λίθους, ἔρπουσιν ὑπὸ τοὺς εὐγενεῖς καὶ τοὺς ἀποστρέφονται, καὶ τὴν δημοκρατίαν διασχίζουσι τρία ἢ τέσσαρα κόμματα, μέχρι θανάτου ἀντιμισθούμενα, κινούμενα ὑπὸ φιλοδόξων ἢ ἀπλήστων δημαγωγίσκων, καὶ ἀλλήλως καταστρεφόμενα εἰς ἀδιάκοπον πάλιν. Ἐπεκαλέσθην ἰσότητα δικαιωμάτων μετὰ τῶν κατόικων τῆς πόλεως, ἀλλὰ μοὶ τὴν ἡρνήθησαν, διότι δὲν ἤμην εὐγενής. Ἡθέλησα νὰ ἐπιχειρισθῶ μικρὰν βιομηχα-

νίαν ἐπικερδῇ· ἀλλὰ μὲ κατέτρεξαν, διότι μὲ λέγουσι ξέ-
νον, καὶ διότι μὲ ὑπέβλεπον ὅλα τὰ κόμματα ὥς μὴ ἀνή-
κοντα εἰς οὐδέν. Πρὸς ἀσφάλειάν μου προσηλώθην εἰς ἓν
κόμμα τότε, ἐκέρδισα τὴν ἐμπιστοσύνην του, καὶ ἔλαβον
τὰς ψήφους αὐτοῦ διὰ θέσιν ἀγορανόμου. Ἀλλ' οἱ ἀντίπα-
λοι ὑπερίσχυσαν, ὥρμησαν νὰ καύσουν τὴν οἰκίαν μου, καὶ
ἐλίγον ἔλειψε νὰ γίνω ὁ ἴδιος τῆς πάλης τὸ θῦμα. Τότε ἔρι-
ψα λίθον ὀπίσω μου, καὶ ἀναχωρῶ πρὸς μέρη ὅπου χεῖρ
ισχυρὰ νὰ προστατεύῃ τὸν ἀσθενῆ κατὰ τῆς τῶν προὔχόν-
των ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, νὰ περιστέλλῃ τὴν αὐθάδειαν
τῶν μικροφιλοδόξων, καὶ νὰ χαλιναγωγῇ τὴν λύσσαν τῶν
φατριῶν· ἀναχωρῶ νὰ ζήσω εἰς μέρη βασιλευόμενα.

Ὁ Βρούτος ἐξῆλθε διὰ τῆς πύλης, δι' ἧς εἶχεν εἰσέλ-
θει, ἀνέβη εἰς τὴν ἅμαξάν του, καὶ καθ' ἑαυτὸν μὲν εἶπεν·
Αἱ βασιλεῖαι καταπίεσις τοῦ ἐνός, αἱ δημοκρατίαι καταπίε-
σις τῶν πολλῶν. Ποῦ νὰ στρέψω τὰ βήματά μου; Εἰς τὰς
τρυφερὰς καρδίας ὁ Θεὸς ἐνεφύτευσεν αἰσθήματα πραότη-
τος, εὐθυδικίας, ἐλέους. Τὰς γυναῖκας ἔθεσεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν
γῆν, ὅπως φέρωσιν εἰς αὐτὴν τὴν θείαν του εὐλογίαν.
Ἄγωμεν ὅπου κυβερνῶσι γυναῖκες.

— Καὶ πρὸς τὸν ἅμαξηλάτην του εἶπεν· Εἰς τὴν Ἰσπα-
νίαν !

Μόλις πλὴν ἐπάτησε τὰ Ἰβηρικὰ χῶματα, καὶ εἰς τὴν
πλατεῖαν τοῦ πρώτου χωρίου τῶν Πυρηναίων ἀπῆντησε
μεγάλην συρροὴν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ στρατιωτι-
κὴν παράταξιν. Χαρεῖς δὲ μεγάλως ὅτι ἔφθασεν εἰς στιγ-
μὴν τόσον κατάλληλον, ἔσπευσε νὰ ἰδῇ τὴν ἐπιθεώρησιν.

Ἀντικρυ τῶν ὀπλασκούντων στρατιωτῶν, ἵστατο εἰς
λόχος φέρων μὲν στολὴν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅπλα, νεοσυλλέκ-
των βεβαίως, ὥς διενόησε. Τοὺς πρώτους διώκει ἀξιωματι-

κὸς νέος καὶ χαριέστατος, καὶ ὁ Κουρτέρρος εὗρισκε φυσικώτατον ὅτι ὑπὸ γυναικεῖον σκῆπτρον ἐπεκράτει ἡ χάρις. Ἄλλ' ὁ ἀξιωματικὸς μετὰ φωνῆς γλυκείας καὶ καθαρᾶς ἐπρόσταξε : Φέρετε Ὅ !

— Σκοπεύσατε ! — Πῦρ !

Καὶ τὰ τάγματα ἐπυροβόλησαν μετ' ἀκατανοήτου ἐνόητος καὶ ἀκριθείας, καὶ οἱ ἀντικρυς ἰστάμενοι ἄοπλοι, ἔστρωσαν διὰ μιᾶς τὸ ἔδαφος διὰ τῶν πτωμάτων των.

Ὁ Βρούτος ἔφριξε μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων, καὶ ἔμαθεν ὅτι οἱ πυροβολήσαντες ἦσαν *Μοδεράδος*, οἱ δὲ καταπυροβοληθέντες ὀπαδοὶ Ἰούντας καρλικῆς, συλληφθέντες εἰς πόλιν παραδοθεῖσαν.

Τὰ τοιαῦτα προοίμια τῷ ἐνέπνευσαν ἐμβριθεῖς δισταγμούς· ἀλλ' ἠθέλησε νὰ μὴ κρίνῃ μόνον ἐκ προοιμίων, καὶ ἐπροχώρησε.

Διοδεύων δὲ παρὰ τὰ γαλλικὰ σύνορα διὰ δάσους πυκνοῦ πλησίον τῆς Παμπελούνης, ἀπήντησεν ἐμπρὸς τοῦ συνοδίαν ἱππέων, οἵτινες ὠδοιπόρουν ὡς κρυπτόμενοι, καὶ μετὰ πολλῆς περισκέψεως. Μεταξὺ δ' αὐτῶν ἵππευε καὶ κυρία ἡλικίας ὠρίμου, διατηροῦσα ὅμως ἀκόμη ἀξιόλογα λείψανα καλλονῆς, ἐν ᾗ συνεκινᾶτο ἐξαισίως μεγαλοπρέπεια μετὰ χάριτος. Ἐπειδὴ δ' ὁ Κουρτέρρος οὐδ' ἐκ γενετῆς, οὐδ' ἐξ ἀνατροφῆς ἦν ἀντιπαθὴς πρὸς τὸ γυναικεῖον κάλλος, μαθὼν ὅτι ἡ συνοδεία αὕτη ἦν ἡ τοῦ Δὸν καὶ τῆς Δόνας Μυνόζ, καὶ ὅτι τελικὸς σκοπὸς τῆς ὠδοιπορίας αὐτῆς ἦν ἡ Μαδρίτη, τὴν παρηκολούθησε ἐπὶ τῆς ἡμιόνου του· καὶ περιέργως ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς Κυρίας τίς εἶναι καὶ ποῦ ἀπέρχεται, ἀπήντησεν ὅτι εἶναι Γάλλος, καὶ ὅτι πλήρης ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὰς χαριεστάτας αὐτῶν μεγαλειότητας, τὴν Δόναν Ἰσαβέλλαν, βασίλισσαν τῆς Ἰσπανίας, καὶ τὴν

Δόναν Μαρίαν Χριστίναν, τὴν μητέρα της, ἤρχετο νὰ ταῖς προσφέρῃ τὸν βραχίονά του καὶ τὴν καρδίαν του.

Ἡ ἀπόκρισις αὕτη ἐφάνη ὅτι εὐηρέστησε, διότι ἡ Δόνα Μυνόζ τῷ ἐπέτρεψε νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Ἐνίοτε ἐκ τῶν σκοτεινοτέρων μερῶν τοῦ δάσους ἐξήρχοντο ἄνδρες ἔνοπλοι, καὶ μυστηριωδῶς προσήρχοντο εἰς τὴν συνοδείαν. Ἀλλ' ἀφνης μακρόθεν ἐφάνη ἀπόσπασμα φοροῦν στολὴν τῆς γραμμῆς. Ἡ συνοδεία συνεταράχθη, καὶ ἡ Δόνα Μυνόζ στρεφομένη πρὸς τοὺς ὁπαδούς της.

— Κύριοι, εἶπεν, ἀνεκαλύφθημεν· ἀνάγκη νὰ πολεμήσωμεν. Ὅστις πιστὸς εἰς τὴν Δόναν Ἰσαβέλλαν καὶ εἰς τὴν Δόναν Χριστίναν, ἐδὼ θὰ τὸ δείξῃ. ».

Αἱ λέξεις αὗται διέφλεξαν τὸν Βρούτον, ὅστις ὁρμήσας μετὰ τῶν ἄλλων κατὰ τοῦ ἀποσπάσματος, διεκρίθη μεταξὺ ὄλων, καὶ τὸ ἀπόσπασμα ἔφυγε νικηθέν.

Πρὸς δὲ τὴν ἐσπέραν, ἀντὶ ἀποσπάσματος, τοὺς ἀπῆντησε στρατὸς ὁλόκληρος. Τότε ἡ Δόνα Μυνόζ καλέσασα αὐτὸν, τῷ εἶπε :

— Σήμερον, Κύριε, ἐπολεμήσατε γενναίως ὑπὲρ ἐμοῦ. Σᾶς εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθητε καὶ ὑπὲρ τίνος ἐπολεμήσατε. Εἶμαι ἡ βασίλισσα Μαρία Χριστίνα. Ὑπὸ τὸ ὄνομα κρυπτομένη τοῦ Δὸν Μυνόζ, ὅστις εἶναι ὁ νόμιμος σύζυγός μου, εἰσέρχομαι εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἵν' ἀποσπάσω τὴν θυγατέρα μου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν δυναστῶν της. Ἀλλ' οἱ ἐπίκουροι οὓς περιέμενον δὲν ἔφθασαν, καὶ ἐξ ἐναντίας ἐχθροὶ μᾶς περιστοιχίζουσι. Δὲν ἤξεύρω τίς θέλει εἶσθαι ἡ τύχη ὄλων ἡμῶν μέχρι τῆς αὔριον. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἂν διασωθῇτε εἰς τὴν Μαδρίτην, ἰδοὺ τί θέλει πιστώσει τὴν ἀφωσίωσίν σας εἰς τὴν θυγατέρα μου. »

Καὶ γράψατα τινὰς λέξεις διὰ μολυβδοκονδύλου, τῷ τὰς

ἔδωσεν· ὁ δὲ Βροῦτος τὰς ἐφίλησε καὶ τὰς ἔκρυψεν εἰς τὸ στῆθος του.

Μετ' ὀλίγον ἐγένετο ἰσχυρὰ σύγκρουσις, ἐφ' ἧς ἡ βασίλισσα ἤθελε συλληφθῇ ζῶσα, ἂν δὲν τὴν ἔσωζεν ὁ Κουρτέρρος. Τότε ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις ἐκράτει ἤδη τὸν ἵππον της, καὶ εἶδε τοιοῦτο θῦμα διαφεῦγον αὐτὸν, ἔκραξε μα-
νιώδης πρὸς τὸν ἐλευθερωτὴν της φεύγοντα ἤδη·

— Κύριε! θ' ἀπαντηθῶμεν πάλιν!

Ἰδοῦσα λοιπὸν ἡ βασίλισσα τὴν ἐπιτυχίαν τῆς εἰσβολῆς ἀδύνατον, ἀπесύρθη ὅσον τάχιον, καὶ ἠρνήθη πάντοτε πᾶ-
σάν της συνεννόησιν μετὰ τῶν ἐν ὀνόματί της ἀποστάντων ἐν Ἰσπανίᾳ.

Ὁ δὲ Βροῦτος ἦλθεν εἰς τὴν Μαδρίτην, φέρων ὡς παντοδύναμον εἰσιτήριον τὸ γραμμάτιον τῆς βασιλομήτορος, ὅπερ, καθὼς καὶ τὰ τελευταῖά του κατορθώματα, καὶ ὁ πολιτικός του ἐνθουσιασμὸς ὑπὲρ τῆς νέας κόρης τῆς κρατούσης εἰς τρυφερὰς χεῖρας τὸ πηδάλιον τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἴσως προσέτι, ἢ ὑπὲρ ὅλα τὰ ἄλλα, τὸ εὖχαρι τῆς μορφῆς του, τῷ περιεποίησαν τὴν εὖνοιαν τῆς νέας ἡγεμονίδος. Ἐγένετο ἄρα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας εἰς τῶν οἰκειοτέρων ὑπηρετῶν της, καὶ ἰδίως τῇ ἐχρησίμευεν εἰς συνεχεῖς καὶ μυστικὰς ἀποστολὰς, πολιτικὸν σκοπὸν ἐχούσας ἀναμφιβόλως, πρὸς τὸν ἐν Βαρκελλόνῃ νέον καὶ ὠραῖον ἀποστάτην Σερράνον.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἃς ἔφερε φαίνεται ὅτι πολὺ ἐκίνουν τὴν περιέργειαν τῶν ἀντιπολιτευομένων, διότι πολλάκις ἐμηχανεύθησαν νὰ τῷ τὰς ἀρπάσωσι, καὶ πολλάκις ἐνέδρευσαν κατ' αὐτοῦ. Δραστηριώτατος δὲ πάντων εἰς τοῦτο ἐδείκνυτο ὁ Ὁλοζάγας, αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις εἰς τὸ δάσος τῆς Παμπελούνης τῷ εἶπεν ὅτι θ' ἀπαντηθῶσι πάλιν. Ἀλλὰ τοῦ

Βρούτου ἡ ἀγχίνοια καὶ ἡ τόλμη ἐματαίουν ὅλας τὰς προσπαθείας των.

Ἴδου λοιπὸν τὸ ὄναρ του ἐκπληρούμενον. Ἐφερε τὰ ἀνθηρὰ δεσμὰ βασιλίσσης, καὶ ἔζη ὑπὸ τὴν προστατὶν αὐτῆς σκηνάν. Ἀλλὰ πολὺ δὲν παρῆλθε, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἐν Ἰσπανίᾳ, ἀσταθέστερον ὢν καὶ μεταβλητότερον τῶν φάσεων τῆς σελήνης, ἀπὸ μεταβολῆς εἰς μεταβολὴν, περιῆλθεν εἰς τὸν Ὀλοζάγαν.

Τινὰς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐνίδρυσίν του, ὁ ὑπουργὸς ἦν μόνος παρὰ τῇ βασιλίσσει, καὶ ὁ Κουρτέρρος ἐφρούρει ἔξωθεν. Ἀκούσας δὲ ζωηρὰν συνδιάλεξιν, καὶ μεταξὺ ἄλλων τὸ ὄνομά του, ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα περίεργον, καὶ πλησιάσας τὸ οὖς εἰς τὴν θύραν, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὴν τρύπαν τοῦ κλείθρου, ἰδοὺ τί ἤκουσε καὶ τί εἶδε.

— Πρέπει Μεγαλειοτάτη, νὰ ὑπογράψητε, ἔλεγεν ὁ ὑπουργός, παρουσιάζων αὐτῇ σχέδιον διατάγματος. — Εἶναι ἡ εἰσαγωγή του εἰς δίκην. Αὐτὸς ὁ Κουρτέρρος εἶναι προδότης εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὸν θρόνον.

— Ἀπατᾶσθε, Κύριε, ἀπῆντα ἡ βασίλισσα. Εἶναι πιστὸς ὑπηρέτης μου.

— Παντάπασιν. Τὸν εἶδον φέροντα ὅπλα εἰς χεῖρας, καὶ πολεμοῦντα τὰ στρατεύματα τῆς Υ. Μ. Εἶναι κατάσκοπος Καρλιστής. Πρέπει νὰ ὑπογράψητε.

— Δὲν θὰ ὑπογράψω, Κύριε ὑπουργέ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Μεγαλειοτάτη, θὰ ὑπογράψητε, καὶ ἀμέσως, ἔλεγεν ὁ Ὀλοζάγας μειδιῶν προπετῶς.

Ἡ βασίλισσα ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός.

— Ἡμπορεῖτε, Κύριε, εἶπε, ν' ἀναχωρήσητε. Δὲν ἔχω πλέον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας σας.

— Θ' ἀναχωρήσω, Μεγαλειοτάτη, ἀλλὰ μετὰ τούτου ὑπογεγραμμένου.

Καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά της εἰς τὴν σιδηράν του χεῖρα, ἔθεσε τὸν κάλαμον εἰς αὐτήν, καὶ τὴν ἐβίασε νὰ χαράξῃ τὸ ὄνομά της εἰς τὸν χάρτην.

Ἡ βασίλισσα, ὡς ἀληθὲς παιδίον, ἤρχισε πλήρης θυμοῦ νὰ κλαίῃ. Ἐζήτει λέξεις καὶ δὲν εὑρίσκειν, ἤθελε διὰ τῶν χειρῶν της νὰ σχίσῃ τὸν ὑπουργόν. Τέλος ὥρμησε πρὸς τὸν κώδωνα, καὶ τὸν ἐσήμανε βιαίως, ὥστε ἡ ταινία ἐθραύσθη εἰς χεῖράς της.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ὁ Κουρτέρρος προφθάσῃ νὰ εἰσέλθῃ ὁ Ὀλοζάγας ἠνέωξε τὴν θύραν ὁ ἴδιος, καὶ κλίνων βαθύτατα ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης.

— Μεγαλειοτάτη, εἶπεν, αἱ διαταγαί σας θέλουσιν ἀνυπερθέτως ἐκτελεσθῇ. Καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ δὲ Κουρτέρρος εἰσελθὼν εὔρε τὴν βασίλισσαν πνιγμένην εἰς δάκρυα.

— Μ' ἐβίασαν τὴν χεῖρά μου, ἔκραξεν αὕτη. Φωνάξατε τὸ μέγα συμβούλιον, συγκαλέσατε τοὺς Κόρτεις. Θὰ σὲ φονεύσουν. Ἀλλὰ θὰ διαμαρτυρηθῶ ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης, θὰ μάθῃ ὁ κόσμος ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐτόλμησαν νὰ ὑψώσωσι χεῖρα κατὰ τῆς βασιλίσσης των.

Τὰ μέτρα ταῦτα ικανοποιοῦν ἴσως ἢ παρηγόρουν καὶ τὴν βασίλισσαν, τὸν Κουρτέρρον ὁμῶς παντάπασι. Διὰ τοῦτο, καὶ ἐπειδὴ ἤξευρε πόσον ὀλίγον ἀπεῖχε τότε ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ δίκη τῆς καταδίκης, ἐν ᾗ ἡ Δόνα Ἰσαβέλλα διεμαρτύρετο ἐνώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, καὶ ἀπέπεμπε τὸ ὑπουργεῖόν της, ὁ Βρούτος φρονίμως ἀνεχώρει τῆς Ἰσπανίας πρὸς ζήτησιν ἄλλης βασιλίσσης, ἥς ἡ χεὶρ νὰ μὴ βιάζεται τόσο εὐκόλως.

Ἐννοεῖται ὅτι ἔτρεξεν ἀπνευστὶ μέχρι τῆς Πορτογαλίας. Εἰσερχόμενος δ' εἰς τὴν Λισαβῶνα, εἶδεν εἰς τὰς ὁδοὺς ὄρρον πλῆθους, καὶ ἡ Δόνα Μαρία διήρχετο ἐπὶ τεθρίπτου. Ἐνθουσιώδης ὡς τὸν γνωρίζομεν, ἐξαπτόμενος δ' ἔτι ἄλλον καὶ ὑπὸ τῆς θεᾶς τῆς νέας βασιλίσσης, καὶ ὑπὸ τῆς θεᾶς ὅτι μετὰ τὴν ἐξωλεστάτην τῶν τυραννιῶν αὐτὴ ἀνέκαλεσε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν ὠραίαν Χερσόννησον, ἤρχισε καὶ φωνάζει στεντορίως καὶ κινῶν τὸν πῖλον τοῦ. « Ζήτω ἡ συνταγματικὴ βασίλισσα! Ζήτω τῆς Πορτογαλλίας τὸ σύνταγμα! »

Ἀλλὰ μόλις ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ ἐν τῷ ᾧμα λόχος Ἀλγουαζίλων τὸν ἀνῆρπασε, καὶ αἶροντες καὶ φέροντες τὸν κατέκλεισαν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ βασίλισσα εἶχε καταργήσει τὸ σύνταγμα.

Ἐκεῖ πιθανῶς ἤθελε ζήσει καὶ ἤθελεν ἀποθάνει. Ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν εἶχε τὸ βαλάντιον πλήρες. Μόλις δ' ἀγοράσας τὸν φύλακα καὶ διαφυγὼν,

— Γεγηρακυῖα Εὐρώπη, εἶπε, ἀφίνω τὴν διεφθαρμένην σου ἀτμοσφαῖραν καὶ τὰς εὐρωτιώσας σου κοινωνίας. Ὑπάγω ὅπου θάλλει ἀκόμη ὁ πρωτόπλαστος κόσμος. Εἰς τὸ ἄλλο ἡμισφαίριον ἱδρύεται θρόνος βασιλίσσης, ἀγνῆς κόρης τῆς φύσεως, ἧς αἱ φατρίαι δὲν βιάζουσι τὴν θέλησιν, ἧς ἡ κολλακεία δὲν διέστρεψε τὴν καρδίαν ἐκεῖ ὑπάγω νὰ ζήσω. »

Καὶ ἐπιβὰς πλοίου ἐτοιμαζομένου πρὸς ὑπερωκεάνειον πλοῦν, ἀπέπλευσεν ὑπὸ τὸν πρῶτον ἄνεμον πρὸς τὸ Ταίτι. Μετὰ τρίμηνον δὲ πλοῦν καὶ ναυτίασιν, ἔφθασε τέλος εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκεῖ μεταξὺ σμήνους νησιδίων χαριεστάτων, εἶδε διαπρέπον τὸ ὠραῖον, τὸ εὐκραές Ταίτι, ὡς κἀνιστρον ἀνθέων ἐπιπλέον ἐπὶ τῶν κυμάτων. Ἡ ὄψις τοῦ κατεγοητεύθη ὑπὸ τῶν σκιερῶν ἐκεί-

νων λόφων, ὑπὸ τῶν δροσερῶν πεδιάδων, ὑπὸ τῶν πανταχοῦ ἐρπομένων καὶ κελαρυζόντων ρυάκων, ὑπὸ τῶν πυκνῶν δασῶν, ὅπου ἐθαύμαζε τὸν ἄρτον κρεμάμενον ἑτοιμον εἰς τὸ δένδρον, τοὺς κόκκους παρέχοντας οἶνον καὶ γάλα εἰς τὸν εὐδαίμονα κάτοικον, ἀπόνως ἀπολαμβάνοντα ἐν μέσῳ τοῦ ἐπιγείου τούτου παραδείσου ὅλης τῆς μακαριότητος ὅση εἶναι ἐφικτὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

— Εὖρον, εὖρον! ἔκραξεν ὁ Κουρτέρρος ἀποβαίνων τοῦ πλοίου, καὶ βλέπων μετὰ τινος γαργαλισμοῦ ἐθνικῆς φιλοτιμίας τὴν Γαλλικὴν σημαίαν κυματοῦσαν οὐ μόνον ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς ναυαρχίδος ἐντὸς τοῦ λιμένος τοῦ Παπέϊτι, πρωτευούσης τῆς νήσου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀκόμη τῆς βασιλίσσης. Ἡ πρώτη του δὲ φροντίς ἦν νὰ σπεύσῃ εἰς προσκύνησιν τῆς Σεμιράμιδος ταύτης τῶν ἀντιπόδων.

Ἡ βασίλισσα Πομαρὲ Βαϊνή, πρὶν βασιλεύσῃ καλουμένη Αἰμάτα, ἐκάθητο εἰς αἵθουσαν πανταχόθεν ἀναπεπταμένην. Τὸ ἔνδυμά της ἦν ἀφελές, ὡς ὁ Βρούτος τὸ ἤθελεν, ἐλαφρόν, καί πως ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτετραχληλισμένον, καὶ ἔτι μᾶλλον ὅταν ἦλθεν ὁ ἥρως μας, διότι τότε εὐρέθη θηλάζουσα τὸ βρέφος της, καὶ δὲν διεκόπη ἐξ αἰτίας τῆς ἐπισκέψεως. Μαθοῦσα δ' εἰς τὴν ἔθνος ἀνῆκεν ὁ Κουρτέρρος, τῷ εἶπεν ὅτι δύναται νὰ διατάττῃ εἰς τὴν νῆσόν της ὡς εἰς τὸν ἴδιον οἶκόν του, ὅτι οἱ συμπατριῶταί του εἰσὶ προστάται καὶ κύριοί της.

Ἐν ᾧ δ' ἡτοιμάζετο ὁ Βρούτος ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην, ἀλλ' ὀλίγον ψυχρῶς ῥηθεῖσαν φιλοφροσύνην, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον δρομαῖος ἀνὴρ ὑψηλὸς καὶ ξηρὸς, εὐρωπαϊκὸν φέρων ἔνδυμα, καὶ βιβλίον κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας.

— Τοῦτο, εἶπεν ἀγγλιστὶ ὁμιλῶν, μετὰ φωνῆς παρω-

γισμένης, ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον. Σήμερον τοῦ κυρίου ἡμέρα καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τοὺς κοκκοφοίνικας ἀναιδεῖς τινὲς τραγωδοῦν καὶ χορεύουν. Ἄν θέλουν νὰ τραγωδήσουν διατί δὲν ψάλλουν ψαλμούς; Ἄν δὲν ἔχουν ψαλτήρια, ἰδοὺ δόσατέ τοις.— Καὶ, — φρίττω νὰ τὸ εἰπῶ, — ὁ σύζυγός σας ἐστάθη καὶ τοὺς ἤκουε. Παπικὴν θὰ κάμωμεν ἴσως τὴν νῆσον;

— Ἡσυχάσατε, αἰδεσιμώτατε κύριε Πριτσχράδε, εἶπεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν ἱεραπόστολον καὶ πρόξενον τῆς Ἀγγλίας. Τοὺς αὐθάδεις ἐκείνους θὰ τοὺς μαστιγώσω μέχρις αἵματος, ὥς νὰ μάθουν νὰ ψάλλουν ψαλμούς, καὶ εἰς τὸν ἄνδρα μου θὰ δώσω τὸ ψαλτήριον.

Ὁ Κουρτέρρος ἀνετριχίασεν ὄλος. Αὐτὸς δὲν εἶχε μάθει οὔτε ἓνα ψαλμὸν νὰ ψάλλῃ. Ἀλλὰ τί τῷ ἔμελλεν; ἡ βασίλισσα τῷ εἶπε νὰ διατάττῃ εἰς τὴν νῆσόν της.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Γαλλικὴ ναυαρχὴς ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Κουρτέρρος ἐνόμισε χρέος του νὰ ἐπισκεφθῇ ἐκ νέου τὴν φιλόφρονα βασίλισσάν του. Εἰς τὰς ὁδοὺς παρετήρησε τινὰ βρασμὸν. Οἱ ἐγγώριοι τὸν ὑπέβλεπον· ἤκουσε μάλιστα καὶ τινὰς λέγοντας.

— Καὶ αὐτὸς Οὐϊοῦις εἶναι. Τί τὸν φυλάττομεν; Ἄς τὸν δώσωμεν νὰ τὸν φάγῃ ὁ μέγας Ὡρος.

Καὶ τότε μὲν δὲν ἐννόει τί ἔλεγον. Μετὰ ταῦτα δὲ μόνον ἔμαθεν ὅτι Οὐϊοῦις ὀνομάζουσιν ἐκεῖ τοὺς Γάλλους, ὥς οὕτω δῆθεν λαλοῦντας, Ὡρος δ' ὅτι ἦν ὁ ἀρχαῖος θεὸς τῆς νήσου, δεχόμενος ἀνθρωποθυσίας, καὶ ἀκόμη μὴ ἐντελῶς νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ πίστει τῶν ἐγγχωρίων.

Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὴν βασίλισσαν, εὔρε καὶ ἐκεῖ τὰ πράγματα ὅπως οὖν μεταβεβλημένα. Ἡ Πομαρὲ ἐκράτει εἰς χεῖράς της καὶ ἔσχιζε διὰ τῶν ὀνύχων τὴν σημαίαν τῆς προστασίας, ἣν αὐτὴ εἶχεν ἐπικαλεσθῇ, καὶ ἥτις τὴν προτεραίαν ἐκυμάτει ἐπὶ τοῦ οἴκου της, ὁ δὲ Πριτσχάρδος ἀνή-

λιττε καὶ ἡγωνίζετο ν' ἀναβιάσῃ μόνος του εἰς τοῦ οἴκου τὴν κορυφὴν ἄλλην νέαν σημαίαν, ἣν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Ἀγγλίας, καὶ ὁ σύζυγος τῆς βασιλίσσης περιεβλέπετο φορέσας ἐρυθρὰν στολὴν ἁγγλοῦ στρατιώτου μετ' ἐπωμίδων κεχρυσωμένων, καὶ ἐπεριπάτει στρατιωτικῶς μετρῶν, ἔν! δύω!

Ἡ βασίλισσα, ὡς εἶδε τὸν Βρούτον, ἦλθε πρὸς αὐτὸν μεθ' ὁρμῆς.

— Κύριε Γάλλε, τῷ εἶπε, ν' ἀναχωρήσητε ἐκ τῆς νήσου μου ἐντὸς δύω ὥρων.

— Ἐκτὸς ἂν προτιμᾶτε, ἐπρόσθεσεν ὁ Πρινσχάρδος, ὡς ὁ Δανιήλ ἐν τῷ λάκκῳ, νὰ ζήσητε ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Παπέϊτι.

Ὁ Κουρτέρρος προφητικὰς ἀξιώσεις μὴ ἔχων, καὶ ἐνθυμούμενος τῆς Λισαβώνας τὴν φυλακὴν δὲν περιέμεινε δευτέραν διαταγὴν. Ἐτρεξεν ἄρα πρὸς τὸν λιμένα καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν πρώτην Πιρόγαν.

Ἀλλὰ πρὸς ποῦ νὰ στραφῇ; Ἀφ' οὗ πάσης κυβερνήσεως ἔλαβε πείραν, ποῦ νὰ καταφύγῃ; ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι; Τότε τῷ ἐπῆλθεν ιδέα, ὅτι μία δοκιμὴ τῷ μένει ἀκόμη, νὰ ἰδῇ ἂν ἡ κυβέρνησις τῆς πατρίδος του δὲν εἶναι φορητὴ ἴσως, ἂν δὲν δύναται νὰ ζήσῃ καὶ ὑπ' αὐτὴν.

Ἐπρόφθασε λοιπὸν τὴν ναυαρχίδα, ἀνακωχήσασαν ἐξ αἰτίας τῆς νηνεμίας, καὶ μετὰ εὐτυχῇ τινῶν μηνῶν πλοῦν ἀπέβη εἰς τὴν Γαλλίαν.

Τὴν σήμερον μαυθάνομεν ὅτι ὁ Βρούτος Κουρτέρρος εἶναι εἰρηνικὸς καὶ βιομήχανος πολίτης τῶν Παρισίων, ἐκλογεὺς καὶ ὑπαξιωματικὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς, πατὴρ οἰκογενείας, καὶ διδάσκων εἰς τὰ παιδία του ὅτι ὅσα ζητεῖ τις εἰς τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, δύναται πολλάκις, ἂν καλῶς ζητήσῃ, νὰ τὰ εὕρῃ καὶ ἐντὸς τοῦ οἴκου του.